

for raadgivende Kommissioners Drøftelse af almen vigtige Spørgsmaal. Saafremt Kommissionen selv maatte have fundet, at en Videreførelse af dens Afgiftsprincip paa andre Omraader vilde kunne tjene til Oplysning for Lovgivningsmagten, synes ingen Kompetencekonflikt at kunne opstaa ved, at Kommissionen inddrog Betragtninger herover under sin Overvejelse. Undertegnede Mindretal finder en Bekræftelse paa Rigtigheden heraf i den Omstændighed, at medens Kommissionen forhandlede, blev der fra Regeringens Side og i selve Rigsdagen udtalt Forventning om, at Kommissionsbetænkningen i saadanne Henseender mulig vilde yde en Vejledning, hvorfor man vildé oppebie dens Fremkomst, forinden andre vigtige Lovgivningsarbejder fremmedes.

Undertegnede Mindretal formener det derfor ikke heldigt at følge Flertallets Principer for Behandlingen af Emnets enkelte Afsnit og føler sig ikke bunden til samme indskrænkede Kompetenceregler, som Kommissionens Flertal har sat sig selv. Nedenstaaende Redegørelse for Mindretallets Anskuelse er forøvrigt nærmest kun en Fremstilling af de Grundsætninger, som Mindretallet alt har haft Lejlighed til at fremsætte for Kommissionen, men som ikke eller kun tildels ere optagne i Flertallets Betænkning.

II. Afgiftens Princip.

Medens den i Jernbaneloven forudsatte Afgifts formelle *Berettigelse*, som ovenfor omtalt, *ikke* af Kommissionen bør drages i Tvivl, vil der formentlig intet være til Hinder for, at Kommissionen kan underbygge Afgiftens lovlige Berettigelse med saadanne Grunde af moralsk Art, som i sidste Instans skal holde selve Loven oppe, og derved yderligere sikre Reformens gode Modtagelse hos Befolkningen. Dette er ejheller vanskeligt for den heromhandlede Afgifts Vedkommende. Saafremt det nemlig virkelig maa alment erkendes og kan paa gyldig Maade konstateres (Lovens objektive Forudsætning), at en vis Værdistigning er en Følge af en bestemt Jernbane (eller andre Foranstaltninger), saa er den moralske Berettigelse til at overføre denne Værditilvækst til den Faktor, som skabte den, dermed given — saavidt som Retfærdighed bestaar deri, at tildele Enhver sit, og som ingen kan være nærmere berettiget til Tingen, end selve Tingens Skaber. At undlade Anerkendelsen deraf vilde derimod være Uret, idet man da lader en Uvedkommende beholde, hvad en Anden (Jernbanen) havde frembragt, og derved forrykkede den moralske Lov om Arbejdets Ret til den fulde Frembringelse. Afgiften er derfor fuldt retfærdig i sit Grundprincip.

Naar der desuagtet er rejst visse principielle Indvendinger — i Rigsdagen, Pressen og særlige Andragender — mod en saadan Jernbane-Værdistignings-Afgifts Paalæg overhovedet, saa er det egentligt ikke *Retfærdigheds*princippet, man finder overtraadt, men kun det noget lavere staaende *Ligheds*princip. Man kan nemlig ikke undlade at erkende, at den, der paalignes en rigtig udregnet Værdistignings-Afgift, først har faaet foræret en mindst lige saa stor økonomisk Værdi uden eget Arbejde, og derfor ikke berøves noget, han forud for Jernbanens Komme med Rette besad, altsaa, at Afgiften i sig selv er retfærdig Afgørelse af et Skyldforhold; — men man anker over, at *ikke alle andre under lige Forhold ogsaa har maattet erlægge samme Afgift!* Raabet lyder: alle andre Egne har faaet Jernbane uden saadan Afgift — hvorfor skal vi da paalægges denne? Og Raabet maa forsaavidt anerkendes berettiget. Det bliver kun *ikke* nogen Anke mod den *nuværende* Lovgivningsmagt, som paalægges Afgiften, men mod *tidligere* Lovgivere, som har forsømt at paalægge denne retfærdige Afgift. Raabet kan derfor kun afføde en stærk Opfordring til de nuværende Lovgivere om snarest at *oprette* Lighedsforholdet, ved at paalægge alle de hidtil jernbaneforsynede Egne en saavidt mulig tilsvarende Afgift af de af Jernbanerne skabte